

TÜRKİYE

VERİMLİLİK

DERGİSİ

COVID-19

- Röportaj: **Deng Li - Çin Halk Cumhuriyeti Büyükelçisi**
- Gün Gün Türkiye'nin Koronavirüsle (COVID-19) Mücadelesi
- Röportaj: **Prof. Dr. Barış Otlı - Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Başkanı**
- Türkiye'nin Sağlık Turizminde Yıldızı Parlak
- **Genel Sağlık Sigortası Sistemimiz Dünyaya Örnek Oldu**

index

İÇİNDEKİLER

6 BAŞYAZI / Leading Article

Türkiye'nin Şansı Cumhurbaşkanlığı Sistemi

*The Luck of Turkey is
Presidential System*

Cemalettin Kömürcü

8 ÖZETLER / Summaries

12 RÖPORTAJ / Interview

Aşırı Panikten Kaçınılmalıyız

We Should Avoid Excessive Panic

**Çin Halk Cumhuriyeti Ankara
Büyükelçisi**

Deng Li

18 DOSYA / File

Gün Gün Türkiye'nin Koronavirüsle (COVID-19) Mücadelesi

*Day by Day Struggle with Corona Virus
(Covid-19) of Turkey*

Yaprak ULAŞER

26 RÖPORTAJ / Interview

**Türk Mikrobiyologları, Aşı Ve
Tedavi Seçeneklerinde Stratejik Bir
Görevde**

*Turkish Microbiologists are on a
Strategic Duty for Vaccine and
Treatment Options*

Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Başkanı

Prof. Dr. Barış OTLU

32 DOSYA / File

Türkiye'nin Sağlık Turizminde Yıldızı Parlak

*Turkey's Star is Rising on Health
Tourism*

Ömer ÖZTÜRK

34 KÖŞE YAZISI / Column

Afetlere Hazır Mıyız?

Are We Ready to Disasters?

Dr. A. Çağatay DİKMEN

38 HABER / News

Virüsün Ruh Sağlığına Etkisi Ölçülecek

*The Effect of Virus on Mental Health Will
Be Measured*

Derya POLAT

40 KONUK YAZAR / Guest Author

Yeni Koronavirüs Hastalığı

(Covid-19)'dan Korunma Yolları

*Protection Methods from New Corona
Virus Disease (COVID-19)*

Doç. Dr. Müjde ERYILMAZ

44 ARAŞTIRMA / Research

COVID-19 Pandemisi Sonrası Yeni Dünya Düzeni

*New World Order After COVID-19
Epidemic*

Prof. Dr. Bayram KESKİN

46 KÖŞE YAZISI / Column

Medeniyetimizde Salgınla Mücadele

*Struggling With The Epidemic In Our
Civilization*

Şerife Rümeyza DOĞAN

50 DOSYA / File

COVID-19: Türkiye için Bir Ekonomik Önem Önerisi

*COVID-19: An Economic Precaution
Suggestion for Turkey*

Prof. Dr. Harun Öztürkler

54 KÖŞE YAZISI / Column

**COVID-19 ile Mücadelede
Yeni Tedavi Yöntemi**

*Tussle with COVID-19
New Treatment Method*

Raşit Dinç

56 HABER / News

**Koronavirüs Tedavisinde “Türk”
Damgası!**

*‘Turkish’ Stamp on the Treatment of
Corona Virus!*

60 KÖŞE YAZISI / Column

Orta Kuşak

Middle Generation

Binali KILIÇ

62 HABER / News

**Genel Sağlık Sigortası Sistemimiz
Dünyaya Örnek Oldu**

*Our General Health Insurance System
Has Become An Example To The World*

64 DOSYA / File

Zor Günler İçin Finansal Okuryazarlık

Finacial Literacy For Hard Times

Hakan Taşcı

68 KÖŞE YAZISI / Column

Koronavirüs ve Yeni Dünya Düzeni

*Corona Virus and the Order of The New
World*

Ali Demirdağ

70 HABER / News

**Koronavirüs Futbolu Tahtından
İndirecek mi?**

*Will Corona Virus Topple Football from
Its Throne?*

Hüseyin Salih BAŞAR

74 SAĞLIK / Health

**Koronavirüs Riskine Karşı
14 Altın Kural**

*14 Golden Rules Against Corona
Virus Risk*

76 DOSYA / File

**Ankara Bilim Üniversitesi
Ankara Science University**

78 RÖPORTAJ / Interview

**“Alışılmışın Dışında Bir Öğrenim
Atmosferi Yaratacağız”**

“We Will Create an Educational

Atmosphere Out of the Ordinary”

**Ankara Bilim Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Yavuz DEMİR**

84 DOSYA / File

**Koza Altın TMSF Bünyesinde Rekor
Kırıyor**

*Koza Gold Sets A Record In Saving
Deposit Insurance Fund Of Turkey*

90 KÜLTÜR / Culture

Xian (Şian) Camisi

Xian Mosque

96 KİTAP / Book

Mahşerin Dördüncü Atlısı

Fourth Horsemen of the Apocalypse
Ertuğrul Düz

97 SİNEMA / Cinema

Children Of Men

Ertuğrul Düz

98 SAĞLIK / Health

Güçlü Bağışıklık Sistemi

Strong Immune System

DOC. DR.
MÜJDE
ERYILMAZ*

konuk yazar

* Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı
Ankara University, Faculty of Pharmacy, Department of Pharmaceutics Microbiology

YENİ KORONAVİRÜS HASTALIĞI (COVID-19)’NDAN KORUNMA YOLLARI

“Bugünlerde küresel boyutta mücadele ettiğimiz COVID-19 salgınına, SARS-CoV-2 adı verilen zarflı bir RNA virüsü neden olmaktadır.”

Salgın hastalıklar tarih boyunca insanlığın en büyük korkularından biri olmuştur. Tarihsel süreç içinde görülen salgınlarda mikroorganizmaların topluluklar içinde kontrol edilemez bir şekilde yayılımı, kitleler halinde insanların ölümüne neden olmuş ve toplumların sosyal, kültürel ve ekonomik yapıları üzerinde büyük etkiler oluşturmuştur. Geçmişten günümüze veba, çiçek, tifüs, tifo, kolera, influenza, sıtma gibi bu-
laşıcı hastalıkların salgınlar yaparak

pek çok insanın ölümüne neden olduğunu hepimiz bilmekteyiz.

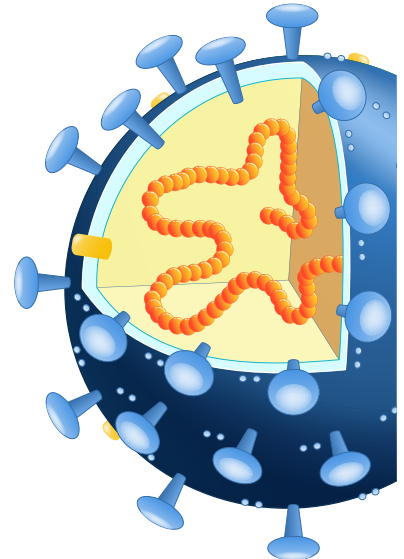
Bugünlerde küresel boyutta mücadele ettiğimiz COVID-19 salgınına, SARS-CoV-2 adı verilen zarflı bir RNA virüsü neden olmaktadır. SARS-CoV-2 virüsü, Coronavirüs ailesi içinde yer alır. Coronavirüs’lerin yüzeylerinde çubuksu uzantılar vardır. Bu çıkıntıların Latince’deki “corona” yani “taç” anlamından yola çıkılarak bu virüslere Coronavirus (taçlı virüs) ismi verilmiştir.

PROTECTION METHODS FROM NEW CORONA VIRUS DISEASE (COVID-19)

“Nowadays the epidemic that we know as COVID-19 and struggle on global scale has been caused a enveloped virus of RNA which is called as SARS-CoV-2. SARS-CoV-2 virus is a family member of Corona virus.”

Epidemics have been the worst nightmare of humankind throughout the history. In experienced epidemics within history, microorganisms have been got out of control within the communities and spread around, caused collective deaths and have effects on communities’ social, cultural and economic structures. As we all know that epidemics such as plague, variola, typhus, typhoid, cholera, influenza, malaria have caused lots of people’s death by spreading.

Nowadays the epidemic that we know as COVID-19 and struggle on global scale has been caused a enveloped virus of RNA which is called as SARS-CoV-2. SARS-CoV-2 virus is a family member of Corona virus. There is stick like appendages on the surface of the corona viruses. By looking at the meaning of these appendages that means “corona” in Latin so “crown”, this virus has been decided to call as Corona virus.

Coronavirüs'ler insanlarda genellikle hafif ya da orta şiddette seyreden üst solunum yolu enfeksiyonlarına neden olurlar. Bu virüsler insanlara hayvanlardan bulaşarak hastalık yapabilirler. 2002 yılında Ağır Akut Solunum Sendromu (Severe Acute Respiratory Syndrome-SARS)'na neden olarak birçok kişinin ölümüne yol açan olan SARS-CoV virüsünün insanlara misk kedilerinden, 2012'de Orta Doğu Solunum Sendromu (Middle East Respiratory Syndrome-MERS)'na yol açan MERS-CoV virüsünün ise tek hörgüçlü develerden bulaştığı bildirilmiştir. İlk COVID-19 vakaları, Aralık 2019'da Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan Eyaleti'nde görülmüştür. Bu kişilerin deniz ürünleri ve canlı hayvan satan bir pazarda bulunmuş olması, SARS-CoV-2 virüsünün de insanlara hayvanlardan bulaşmış olabileceğini düşündürmektedir.

İnsandan insana bulaşarak Çin Halk Cumhuriyeti'nden dünya geneline yayılan bu virüsün neden olduğu enfeksiyon, yüksek mortalite oranları nedeniyle günümüzde insanlığın en büyük sorunlarından biridir. Özellikle 60 yaş üstü ve kronik hastalığı olan kişiler risk grubunda yer almaktadır.

SARS-CoV-2 virüsü yaygın olarak hasta bireylerin öksürmeleri, aksırmaları sonucunda ortama saçılan damlacıkların solunması yoluyla bulaşır. Virüsü taşıyan solunum parçacıkları ile kirlenmiş yüzeylere dokunulduktan sonra kirli ellerin yüz, göz, burun veya ağız ile teması sonucunda da virüs bulaşabilmektedir. Bugüne kadar bu yollar dışında bulaş bildirilmemiş olmakla birlikte bu konudaki araştırmalar devam etmektedir.

“

İnsandan insana bulaşarak Çin Halk Cumhuriyetinden dünya geneline yayılan bu virüsün neden olduğu enfeksiyon, yüksek mortalite oranları nedeniyle günümüzde insanlığın en büyük sorunlarından biridir.

”

In general, corona viruses cause mild or medium course respiratory system infections on humans. In 2002 Severe Acute Respiratory Syndrome-SARS caused too many people's death that is called SARS-CoV virus and palm cats infected this virus, in 2012 Middle East Respiratory Syndrome-MERS caused by MERS-CoV virus which one-humped camel infected humans have been reported. First cases of COVID-19 have seen in Wuhan city in People's Republic of China in December 2019. Since these people have

been around marine products and live animal selling markets, it has been possible to think that SARS-CoV-2 virus infected from animals to humans. The infection caused by this virus, which has been spread People's Republic of China from humans to humans, is one of the biggest problems of humankind today because of the high mortality ratios. Especially people who are over 60 and have chronic diseases, are in the risk group.

SARS-CoV-2 virus generally infects people by inhaling droplets that spread from ill people's coughing and sneezing. When dirty hands touch face, eyes, nose or lips virus can be infected, after touching dirty places that has virus molecules. Although except those infection ways have not been reported, researches still go for it.

Doğru el yıkama, COVID-19'dan korunmak için yapılması gereken başlıca önlemdir. Eller gün içinde sık sık en az 20 saniye boyunca sabun ve su ile yıkanmalıdır. Uygun el yıkamanın yapılamadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptikleri kullanılmalıdır. COVID-19 hastalığının etkeni virüs olduğu için özellikle antibakteriyel el sabunlarını tercih etmeye gerek yoktur. Normal sabun ve su kullanımı, ellerde yağ ve kir içinde bulunan mikroorganizmaları mekanik olarak uzaklaştırarak enfeksiyonun önlenmesinde etkili olmaktadır. Ağız, burun ve gözlere eller yıkanmadan dokunulmamalıdır.

COVID-19 hastalığının etkeni virüs olduğu için özellikle antibakteriyel el sabunlarını tercih etmeye gerek yoktur.

Toplum içinde enfekte ya da taşıyıcı kişilerle teması önlemek amacıyla kalabalık ortamlardan uzak durulmalı ve mutlaka insanlarla sosyal mesafe olarak kabul edilen en az 1,5 m'lik mesafe korunmalıdır. Herhangi bir viral solunum yolu enfeksiyonu geçiren kişinin bulaşı önlemek amacıyla tıbbi maske kullanması önerilmekle birlikte maske bulamadığı durumlarda öksürme ve hapşırma ile çevreye yayılımı önlemek amacıyla tek kullanımlık kağıt mendil ile burnunu ve ağızını kapatması gerekmektedir.

Accurate hand washing is the prior measure that has to be taken to protect from COVID-19. Within a day, hands should frequently be washed for minimum 20 seconds with water and soap. In case proper hand washing cannot be achieved, alcohol based antiseptics should be used. Using normal soap and water can prevent infections by mechanically moving away microorganisms which can be found in fat and dirt in hands. Without washing hands, do not touch lips, nose and eyes.

Infected or carrier people should stay away from crowded places to prevent intimacy in the community and people should absolutely obey 1.5 meter distance rule which is

accepted as social distance. E person

who has been through any kind of viral disease should wear a medical mask to prevent infection, in case there is no mask, coughing and sneezing situations should be

covered by single use only tissues on condition that cover nose and mouth to avoid any spreading.

Toplumdaki vaka sayısının artmış olması ve sağlık kuruluşlarındaki yoğunluk nedenleri ile hem bulaşı önlemek, hem de hasta yoğunluğunu azaltmak için acil ve zorunlu durumlar dışında hastanelere gidilmemelidir.

Zorunlu olarak gidilmesi durumunda tıpkı diğer kalabalık ortamlarda olduğu gibi mutlaka maske kullanılmalı, insanlar ve çevre ile minimum temas sağlanmalı ve sosyal mesafe gibi izolasyon yöntemlerine dikkat edilmelidir.

COVID-19'dan korunmak için henüz onay almış bir aşı bulunmamakla birlikte dünya genelinde çeşitli çalışma grupları tarafından bu konuda devam eden araştırmalar yapılmaktadır.

Gelecekte COVID-19 gibi küresel boyutta salgına sebep olacak hastalıkların ortaya çıkması

olasıdır. Çünkü henüz insanlara bulaşmamış, ancak hayvanlarda bulunan birçok Corona-virüs tipi mevcuttur. Bunlar tıpkı SARS-CoV-2 virüsü gibi konak değiştirerek insanlarda hastalığa yol açabilir ve pandemiye neden olabilir. İklim değişiklikleri, insan hareketliliği, insan-çevre uyumsuzluğu gibi nedenlerin tetikleyebileceği yeni pandemiler görülebilir. Bu durum tıp ile ilgili alanları etkileyebileceği gibi sosyal, ekonomik ve kültürel hayatımızı da etkileyecektir. Gündelik hayatımızda yaşadığımız değişiklikler geçici olsa bile pandemi sonrası yaşantımızda kalıcı izler bırakacaktır. Kişisel hijyen ve çevre temizliğini sadece bu dönem için düşünmemeliyiz. Bu alışkanlıkları normal yaşantımızın bir parçası haline getirerek gelecekte yaşanabilecek salgın hastalıkların önüne geçebiliriz.

Gelecekte COVID-19 gibi küresel boyutta salgına sebep olacak hastalıkların ortaya çıkması olasıdır. Çünkü henüz insanlara bulaşmamış, ancak hayvanlarda bulunan birçok Coronavirüs tipi mevcuttur.

Increasing numbers on cases and intensity on health institutions, contagiousness should be prevented and except for emergency and compulsory situations, hospitals should not be visited to avoid crowd. In case compulsory visits to hospitals, medical mask should be wore like the other crowded places, intimacy with people and environment should be minimalized and isolation methods like social distancing should be considered.

Together with there is still no approved vaccination to prevent from COVID-19, continuing researches are being conducted by various study groups on this mentioned matter around the world.

It is possible to face with that kind of big global crisis that can cause epidemic like COVID-19. Because there are too many Corona virus type in animals' body that cannot infect humans yet. Like SARS-CoV-2 virus these can change their position and enter into human body and can cause epidemic. Like climate changes, human mobility, human-environment distortions can trigger new epidemics. These situations can both effect areas related to medical things and social, economic and cultural lives of us as well. Even changes that we have been through in our daily lives are temporary; we do not consider it is just for now. These habits should be the part of our normal lives so we can prevent possible future epidemics by doing them.